

## એકમ કસોટી

ધોરણ- ૧૧ (સામાન્ય પ્રવાહ)

કુલ ગુણ:-૨૫

વિષય:- મનોવિજ્ઞાન (૧૪૧)

સમય:-૧.૦૦ કલાક

- I. આ એકમ કસોટીમાં કુલ ૧૫ પ્રશ્નો છે.
- II. એકમ કસોટીના જવાબો વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની નોટબુકમાં લખવાનો રહેશે.

### વિભાગ-A

[૦૫]

❖ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો (દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.)

1. વિચારો, લાગણીઓ અને પ્રેરકો જેને પ્રત્યક્ષ રીતે જોઈ શકાતા નથી તેને શું કહે છે ?  
(A) માહિતી (B) બોધાત્મક પ્રક્રિયા (C) વર્તન (D) શિક્ષણ
2. સર્જનાત્મક સંશોધનના અગ્રણી કોને ગણવામાં આવે છે ?  
(A) ઓસબોર્ન (B) ગિલફર્ડ (C) સેન્ડ્રોક (D) બેરોન
3. સ્મૃતિનો પ્રથમ તબક્કો કયો છે ?  
(A) સંકેતાંકન (B) પુનઃ પ્રાપ્તિ (C) સંગ્રહ (D) સ્મૃતિ - અવરોધ
4. સાંવેદનિક સ્મૃતિ કેટલા સમયની હોય છે?  
(A) ત્રણ સેકન્ડ (B) બે સેકન્ડ (C) પાંચ સેકન્ડ (D) અમર્યાદિત
5. ટૂંકા ગાળાની સ્મૃતિને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?  
(A) સ્મૃતિ-અવરોધ (B) તાત્કાલિક સ્મૃતિ (C) ધ્વનિ સ્મૃતિ (D) દૈશ્ય - સ્મૃતિ

### વિભાગ-B

[૦૫]

❖ એક વાક્યમાં જવાબ આપો (દરેક નો ૧ ગુણ છે.)

6. અલગોરિધમ કોને કહેવાય?
7. સમસ્યા અવકાશ એટલે શું?
8. વિસ્મરણ એટલે શું ?
9. સ્મૃતિ અવરોધ એટલે શું?
10. વિસ્મરણના નિર્ધારકો જણાવો?

### વિભાગ-C

[૦૪]

❖ નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (દરેક પ્રશ્નના ૨ ગુણ છે.)

11. પૂર્વક્રિયા અવરોધ એટલે શું?
12. સર્જનાત્મક વિચારણાના સોપાનો જણાવો?

## વિભાગ-D

[૦૬]

❖ ટૂંક નોંધ લખો.

13. સમસ્યા ઉકેલની રીતો જણાવો

14. ટૂંક નોંધ લખો : સ્મૃતિ સુધારણા

અથવા

ટૂંક નોંધ લખો : સાંવેદનિક સ્મૃતિ

## વિભાગ-D

[૦૫]

15. સ્મરણની વ્યાખ્યા આપી તેના તબક્કાઓની વિગતે સમજૂતી આપો.

અથવા

સર્જકતા વધારવાનાં સૂચનો જણાવવો.

---

## एकम कसोटी

कक्षा-११ (सामान्य प्रवाह)

विषय:- मनोविज्ञान (141)

कुल गुण:- २५

समय:- १.०० घंटा

- यह एकम कसोटी में कुल 15 प्रश्न हैं ।
- एकम कसोटी के उत्तर विद्यार्थी को अपनी नोटबुक में लिखना है ।

### विभाग-A

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के विकल्पों में से योग्य विकल्प चुनकर सही उत्तर दीजिये । [05]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।)

1. विचार, भावनाएँ और प्रेरक जिन्हे प्रत्यक्ष रूप से नहीं देखा जा सकता है उसे क्या कहते हैं ?  
(अ) जानकारी (ब) बोधात्मक प्रक्रिया  
(क) व्यवहार (ड) शिक्षा
2. सर्जनात्मक संशोधन का अग्रगव्य किसे माना जाता है ?  
(अ) ओसबोर्न (ब) गिलफर्ड  
(क) सेन्ट्रोक (ड) बेरोन
3. स्मरण की प्रथम अवस्था क्या है ?  
(अ) संकेतांकन (ब) पुनः प्राप्ति  
(क) संचय (ड) स्मरण अवरोध
4. सांवेदनिक स्मरण कितने समय की होती है ?  
(अ) तीन सेकन्ड (ब) दो सेकन्ड  
(क) पांच सेकन्ड (ड) अमर्यादित
5. अल्पकालीन स्मरण को अन्य किस नाम से जाना जाता है ?  
(अ) स्मरण अवरोध (ब) तात्कालिक स्मरण  
(क) ध्वनि स्मरण (ड) द्रश्य स्मरण

## विभाग -B

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक - एक वाक्य में लिखिए ।

[05]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है ।)

6. अलगोरिदम किसे कहते हैं ?
7. समस्या - अवकाश अर्थात क्या ?
8. विस्मरण अर्थात क्या ?
9. स्मरण अवरोध अर्थात क्या ?
10. विस्मरण के निर्धारकों को बताइए ।

## विभाग -C

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षिप्त में लिखिए ।

[04]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक है ।)

11. पूर्वक्रिया अवरोध अर्थात क्या ?
12. सर्जनात्मक विचार के पहलू बताइए ।

## विभाग -D

❖ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए ।

[03]

(प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक है ।)

13. समस्या - समाधान के पहलू बताइए ।
14. संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए ।

➤ स्मरण सुधार

अथवा

14. संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए ।

➤ सांवेदनिक स्मरण

## विभाग -D

❖ निम्नलिखित प्रश्न को सविस्तार समझाइए ।

[05]

(इस प्रश्न के 5 अंक है ।)

15. स्मरण की परिभाषा देकर उसकी अवस्थाओं को क्रमानुसार समझाइए ।

अथवा

15. सर्जकता बढ़ाने के उपाय बताइए ।

**Gujarat Secondary and Higher Secondary Education Board, Gandhinagar****UNIT TEST-4****Standard: 11****Subject Code: 141****Subject: Psychology (141)****Medium: English****Time Allotted: 1 Hour****Total Marks: 25**

---

**Instructions: -**

[1] There are 15 questions in this question paper.

[2] Maintain the sequence of the questions while writing the answers in notebook.

---

**SECTION A**

- **Select the correct option and write the answer. (Each carries 1 mark)**

**[05]**

1. What are the thoughts, feelings and motivators that are not directly observed called?
  - a. Information
  - b. Cognitive Process
  - c. Behaviour
  - d. Learning
2. Who is considered to be in the forefront of creative researches?
  - a. Osborn
  - b. Guilford
  - c. Santrok
  - d. Baron
3. Which is the first stage of memory?
  - a. Encoding
  - b. Retrieval
  - c. Storage
  - d. Memory Interference
4. What is the time duration of Sensory Memory?
  - a. Three seconds
  - b. Two seconds
  - c. Five seconds
  - d. Unlimited
5. By what other name is the short term memory known as?
  - a. Memory Interference
  - b. Working Memory
  - c. Sound Memory
  - d. Visual Memory

**SECTION B**

**Answer the following questions in one sentence. (Each carries 1 mark)**

**[05]**

6. What is algorithm?
7. What is meant by problem space?
8. What is the meaning of forgetting?
9. What is memory interference?
10. Name the determinants of forgetting.

**SECTION C**

**Answer the following questions in brief. (Each carries 2 marks)**

**[04]**

11. Write about retroactive interference.
12. State the steps of creative thinking.

**SECTION D**

**Answer the following questions appropriately. (Each carries 3 marks)**

**[06]**

13. Explain the strategies of problem solving.
14. Write a short note on: Improving Memory

**OR**

Write a short note on: Sensory Memory

**SECTION E**

**Answer the following question in detail. (Carries 5 marks)**

**[05]**

15. Define memory and explain its stages.

**OR**

Give suggestions to increase creativity.